

Gelegen onder:

Waalwijk

Historie:

Opgericht waarschijnlijk 2^e helft van de 16de eeuw. De oudste archiefstukken dateren uit 1820 en betreffen onder meer de rekening met bijbehorende kasbewijzen. Tot 1848 vormde het polderbestuur samen met het gemeentebestuur van Besoyen een personele unie. Het waterschap maakt deel uit van de zogeheten "Langstraatsche Polders". Het waterschap is opgeheven op 1 juli 1953 en ging op in het waterschap Het Zuiderafwateringskanaal.

N.B. Inleiding van het waterschap De Dongestroom zie archiefnummer 1141.

Nummer Toegang: 1150

De Buitenpolder van Besoyen, 1820-1953

I N H O U D S O P G A V E

BESCHRIJVING VAN DE ARCHIEFBESTANDDLEN.....	5
1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.....	5
2. STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN.....	6
2.1. bestuursinrichting.....	6
2.2. bestuur.....	6
2.3. hulpmiddelen tot uitvoering van de taak.....	6
2.3.1. personeel.....	6
2.3.2. financiën.....	7
2.3.2.1. algemeen.....	7
2.3.2.2. omslag.....	7
2.3.2.3. eigendom en bezit.....	8
2.3.2.3.1. aan- en verkoop.....	8
2.3.2.3.2. verpachting.....	8
2.3.2.4. verantwoording van het financieel beheer.....	8
2.3.2.4.1. algemeen.....	8
2.3.2.4.2. journalen/ dag- en kasboeken.....	9
2.3.2.4.3. begroting en rekening.....	9
2.3.2.4.4. geldleningen.....	9
2.4. uitvoering taak.....	10
2.4.1. toezicht.....	10
2.4.2. beheer en onderhoud waterstaatswerken.....	10
2.4.2.1. algemeen.....	10
2.4.2.2. zorg voor waterkeringen.....	10
2.4.2.3. zorg voor water en watergangen.....	11
2.4.2.4. zorg voor water en bruggen.....	12

Beschrijving van de archiefbestanddelen

1. STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

- 1-2** Registers houdende de notulen van vergaderingen van het bestuur en afschriften van brieven, besluiten en bekendmakingen.
1824-1916 2 delen
N.B. notulen tot 1859
- 1** 1824-1833
2 1834-1916
- 3-4** Registers houdende notulen van vergaderingen van het dagelijks bestuur en van stemgerechtigde ingelanden.
1859-1952 2 delen
- 3** 1859-1900
4 1901-mei 1952
- 5** Repertoria van akten, uitgevaardigd door het waterschap.
1834-1840, 1845-1860 4 katernen

2. STUKKEN BETREFFENDE BIJZONDERE ONDERWERPEN

2.1. BESTUURSINRICHTING

- 6** Stukken betreffende de scheiding gemeentebestuur-polderbestuur en de verdeling van gezamenlijke baten en lasten.
1816, 1826-1827
- 7** Bijzondere reglementen van het waterschap. Met bijbehorende stukken.
1890, 1906
- 8** Brief van Gedeputeerde Staten over de voorgenomen samenvoeging van de waterschappen gelegen in de gemeente Waalwijk.
1939 1 stuk

2.2. BESTUUR

N.B. zie ook inv.nr. 15 (bezoldiging) en 17 (niet-joodverklaringen)

- 9** Stukken betreffende de verkiezing, benoeming en het aftreden van leden van het bestuur.
1825-1881, 1940-1948
- 10** Lijsten van stemgerechtigde ingelanden.
1862-1867, 1939-1940-1952-1953 1 pak
- 11** Oproepen en agenda's voor de vergadering van stemgerechtigde ingelanden.
1929, 1940-1941
- 12** Reglement van orde voor de vergaderingen.
z.d. (1852) 1 stuk

2.3. HULPMIDDELEN TOT UITVOERING VAN DE TAAK

2.3.1. PERSONEEL

- 14** Brief van G. Ceelen waarin hij ontslag neemt als polderbode.
1889 1 stuk
- 15** Stukken betreffende de bezoldiging en schadeloosstelling van het personeel en van leden van het bestuur.
1918, 1945-1951
- 16** Stukken betreffende de vaststelling van de pensioengrondslagen van het personeel.
1938-1947

- 17** Niet-joodverklaringen van het personeel en van leden van het bestuur.
1940
- 2.3.2. FINANCIEN
- 2.3.2.1. ALGEMEEN
- 18** Stukken betreffende de verzekering van waterschapsgelden tegen benadeling door de penningmeester of door anderen.
1833, 1851, 1939-1942
- 19** Brief van de ingelanden met verzoek om een bijdrage in de kosten van aankoop en onderhoud van een fokstier ten behoeve van de veehouders in Besoyen en Waalwijk; alsmede verzoek van A. van Riel om verhoging van deze bijdrage.
1883 2 stukken
- 20** Staten houdende financiële gegevens opgemaakt ten behoeve van het provinciaal en het Centraal Bureau voor de Statistiek.
1886-1894, 1939-1944
- 2.3.2.2. OMSLAG
- 21-28** Kohieren van de omslag.
1827-1851
21	1827-1830, 1832-1838.
22	1840-1849
23	1855-1859, 1861-1865
24	1866-1874
25	1875-1884
26	1885-1887, 1901-1913/1914
27	1938/1939-1944/1945.
28	1945/1946-1952/1953.
- 29-30** Alfabetische registers van eigenaren van gronden. Met verwijzing naar de artikelen in de perceelsgewijze legger, 1840 en 1846
1840-1846 2 delen
29	opgemaakt 1840
30	opgemaakt 1846.
- 31** Kennisgevingen van herziening van de belastbare opbrengst der onbebouwde eigendommen, 1883.
1883, 1888 2 stukken
- 32** Uittreksel uit de perceelsgewijze kadastrale legger der gemeente Besoyen.
1887 1 stuk

2.3.2.3. EIGENDOM EN BEZIT

2.3.2.3.1. aan- en verkoop

- 33** Extract uit de Protocolaire Minuten der Gewezen Secretarie van Besoyen over een aankoop uit 1782 van een stuk grond van Arie de Bruyn uit Loon op Zand door het waterschap ten behoeve van opmaken van een kade.
1832 1 stuk
- 34** Akte van verkoop van een perceel land genaamd De Waarde door Pieter Tielman Beunis en Adriana Beunis te Loon op Zand aan het waterschap.
1837
- 35** Besluit van stemgerechtigde ingelanden tot de verkoop van gronden aan de staat ten behoeve van de aanleg van het Zuiderafwateringskanaal. Met bijbehorende stukken.
1897 3 stukken

2.3.2.3.2. verpachting

- 36-39** Voorwaarden en processen-verbaal van de openbare verpachting van het grasgewas.
1827-1953 4 omslagen
- 36** 1827-1848.
37 1855-1883.
38 1902-1913.
39 1938-1953.
- 40** Voorwaarden tot de openbare verpachting van het viswater.
1846-1849 4 stukken
- 41** Voorwaarden en processen-verbaal van de openbare verpachting van het grasgewas en het viswater.
1884-1901
- 42** Brief aan Gedeputeerde Staten met het verzoek om de jacht te mogen verpachten, afschrift.
1941 1 stuk

2.3.2.4. VERANTWOORDING VAN HET FINANCIËEL BEHEER

2.3.2.4.1. algemeen

- 43** Briefwisseling met Gedeputeerde Staten over de begroting, rekening en het kohier van de omslag.

1826-1845, 1940-1953

2.3.2.4.2. journalen/ dag- en kasboeken

44 Journalen van ontvangsten en uitgaven.
1850-1852, 1864, 1881-1883, 1905-1906

45 Dag- en kasboeken van de penningmeester.
1938-1939, 1952-1953

1 pak

2.3.2.4.3. begroting en rekening

46-51 Begrotingen van inkomsten en uitgaven.
1836-1953

6 omslagen

46 1836-1846, 1855-1859.
47 1861-1880.
48 1881-1890.
49 1891-1900.
50 1901-1914/1915.
51 1937/1938-1952/1953.

52-58 Rekeningen van inkomsten en uitgaven.
1820-1953

7 omslagen

52 1820-1830.
53 1832-1840.
54 1841-1850.
55 1851-1880.
56 1881-1900.
57 1901-1913/1914.
58 1938/1939-1952/1953.

59-66 Bijlagen tot de rekening.
1820-1848

8 omslagen

59 1820-1823.
60 1824-1826.
61 1827-1830.
62 1831-1834.
63 1835-1838.
64 1839-1842.
65 1843-1846.
66 1847-1848.

2.3.2.4.4. geldleningen

67 Stukken betreffende het aangaan van geldleningen.
1810, 1848, 1868

4 stukken

2.4. UITVOERING TAAK

2.4.1. TOEZICHT

- 68** Stukken betreffende de schouwvoering.
1824, 1826, 1948
- 69** Keur of politieverordening.
1870 1 katern
- 70** Vergunning verleend aan de NV. PNEM tot het leggen van een 150 kV-
leiding van Geertruidenberg naar Orthen. Met bijbehorende stukken.
1953 3 stukken

2.4.2. BEHEER EN ONDERHOUD WATERSTAATSWERKEN

2.4.2.1. ALGEMEEN

- 71** Bestek en voorwaarden en proces-verbaal van aanbesteding voor het
maken van twee nieuwe hekken aan de Gantel en de Oude Straat, het
verhogen van enkele kaden en het uitdiepen van de Heulsloot en de
Ratteval.
1827 1 stuk
- 72** Stukken betreffende het beheer en onderhoud van de schutskooi.
z.d., 1832, 1880 3 stukken
- 73** Bestekken en voorwaarden en processen-verbaal van aanbesteding van het
uitdiepen en schoonmalen van alle waterleidingen en het effenen van de
sporen en gaten in polderwegen.
1855-1871
- 74** Stukken betreffende de sluiting van de Baardwijkse Overlaat.
1878-1879
- 75** Stukken betreffende het verleggen van de Maasmonding.
1880-1897
- 76** Stukken betreffende de verbetering van wegen en waterlopen door Heidemij
in het kader van de werkverschaffing.
1946-1947

2.4.2.2. ZORG VOOR WATERKERINGEN

- 77** Stukken betreffende het beheer en onderhoud van dijken in het algemeen.
1828, 1833, 1899 3 stukken

-
- 78** Bestekken en voorwaarden tot het verhogen en verzwaren van de kaden langs de Sprangsloot en langs de Steense Verlaat.
z.d., 1831 2 stukken
- 79** Briefwisseling met Gedeputeerde Staten naar aanleiding van een klacht van Maria de Haan over het door het waterschap doen verhogen van een kade ten koste van haar gronden.
1833 3 stukken
- 80** Brief van Gedeputeerde Staten naar aanleiding van een klacht van de weduwe Uithoven, eigenaresse van het Drongelse Veer, en van enkele ingelanden van de Binnenpolder van Besoyen over het afgraven van een kade en het maken van plasbermen.
1860 1 stuk
- 81** Brief van Rijkswaterstaat met verzoek om inlichtingen over de kaden binnen het waterschap in verband met het bijhouden van de waterstaatskaart van Nederland. Met antwoordbrief.
1941 2 stukken
- 82** Bestekken en voorwaarden tot het maken van twee stoepen aan de dijk te Besoyen.
z.d. 2 stukken
- 2.4.2.3. ZORG VOOR WATER EN WATERGANGEN*
- 83** Stukken betreffende het beheer en onderhoud van waterleidingen in het algemeen.
1826, 1874 2 stukken
- 84** Bestekken en voorwaarden en processen-verbaal van aanbesteding tot het leggen van dammen en het verrichten van werken aan en/of nabij de Steense Verlaat.
1826-1842
- 85** Bestekken en voorwaarden en processen-verbaal van aanbesteding van het uitdiepen en schoonmaken van de waterleidingen.
1826-1882
- Legger A van de waterleidingen van de Binnenpolder van Besoyen en legger A en B van de Buitenpolder van Besoyen.
1878
N.B. Zie inventarisnummer 107 van archiefnr. 1144 (Binnenpolder van Besoyen).
- 86** Brief met bijlagen van Gedeputeerde Staten houdende bezwaren tegen vaststelling van de legger der waterleidingen.
1879 3 stukken

2.4.2.4. ZORG VOOR WATER EN BRUGGEN

- 87** Stukken betreffende de aanbesteding tot het maken van een brug over de Gantel.
1859
- 88** Stukken betreffende de aanleg, het onderhoud en de begrinting van wegen in de buitenpolder.
z.d., 1832, 1868-1897, 1940